

דעות גלובס

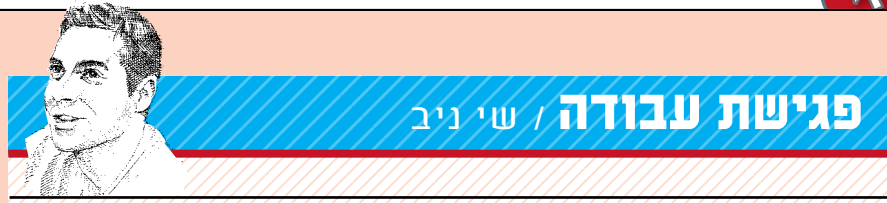
דעות גלובס

www.globes.co.il

דעות • טורים • פרשנויות

www.globes.co.il

דעות • טורים • פרשנויות

פגישת עבודה / שי ניב

צאו מהטראומה

יש גם לי יש חברים שאפשר לכנות אותם משקיעים זרים". כך הגיב הנשיא לשעבר של בית הדין הארצי לעבודה, סטיב אדלר, ביום המישי שעבר (31.1.13) בכנס אילת ליחסי עבודה על טענות ראשי המעסיקים כי הפסיקה האחרונה של ביה"ד לעבודה, שאסרה על המעסיקים להביע עמדה בעניין התאגדות עובדיהם, תרעית מפני השקעות של זרים בישראל.

לדברי אדלר, "לחברים שלי המשקיעים הזרים הרבה יותר מפריעה ההצעה לקצר את שבוע העבודה בישראל. מפריע להם שבארץ העשירה הזאת, במירכאות, פתאום יעברו ארבעה ימים בשבוע. זה רייתי מעסיקים מלכוד לארץ. אז אני מציע למעסיקים להתרכז בהתנגדות להצעה הזו, במקום בהתנגדות לבתי הדין לעבודה". אמנם עצתו של אדלר התאיידה בחלק האוויר, כמעט כמו הערת אנב שלא צריך להתייחס אליה יותר מדי ברצינות, אלא שאדלר הצביע על אחד הפרדוקסים בנושא הזה: המעסיקים בישראל מתמודדים מדי יום עם אתגרים ומכשולים אינספור, משוק גלובלי אכזר ועד רגולציה שמערימה קשיים. אבל במקום להתמודד עם אלה, המעסיקים בחרו להתמקד בפוסט טראומה שהם חווים מפסיקה שכל כולה נועדה להגן על זכות יסוד של העובדים. בינתיים, בזמן שחלק מהמעסיקים יוזמים הגבלה דרמטית כסמכויות תני הדין לעבודה, וחלק אחר מצהירים שיפנו לבג"ץ, השיירה ממשיכה לעבור. מחירי החשמל, המים, מוצרי הרלק, הארנונה, דמי השכירות ועוד, מרקים שחקים, והקיצוץ המדובר בתקציב המדינה רק מבשר רעות: העלאה בהרפתקה לביטוח לאומי, פיצוץ דרמטי בהטבות של מרכז ההשקעות והמדען הראשי, העלאת מס החברות והפחתה נוספת במכסי הכיבא.

"זה (הפחתת המכסים) ויתור על 800 מיליון שקל בשנה מהכנסות המדינה", אמר בכנס מנכ"ל התאחדות התעשייתיים, אמיר חייק וצייץ: "מכניסים את המעסיקים ואת העובדים לסכנה, המחירים לצרכן לא יירדו, ואיש לא ייתנה מהפחתת המכסים, פרט לכמה פראגים". במילים אחרות, למעסיקים בישראל יש שפע של צרות, וכתובת אחת ברורה להפניית עיקר הטענות, אבל במקום לדאוג לאינטרסים האלה, ארגוני המעסיקים מנהלים מלחמת עולם בעובדים שלהם. הקמת ועד עובדים נותרה בעיניה מכונת? ויו"ר הוועד רבינו, ולהבדיל ביקור בשלדן הדיבורים על בריות זימים העברתם משקיעים יוצרים מציאות מרומם כאילו סביבנו יש רק את הודו ורומניה, וחליה מלהוכיח שבמדינות מערב אירופה עבודה מאורגנת היא חלק טריוויאלי מהגוף.

להפסיק לחשוב ש'וועד זה אסון'
השופט אדלר סיפר בכנס על ביקור שערך לפני שנים מספר במפעל פולקסוואגן בגרמניה, וקווה שהמעסיקים יבינו את הפאנטזה: "שאלנו את יו"ר הוועד במפעל 'איך נגות לכל כך הרבה מכונות? ויו"ר הוועד אמר בתגובה: 'אנחנו ררשו את זה. רצינו להיות הכי יעילים לטובת מקום העבודה שמספק עבודה לעובדים'.

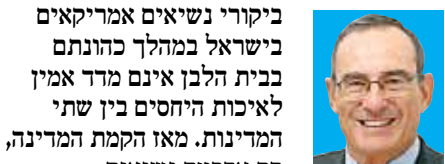
"שאלנו אותו: 'איך הסכמתם לפטר 2,000 עובדים?' והוא השיב: 'היה מיתון, או נאלצנו להסכים, אבל כשהנהלה רוצה לחלק דיבידנדים לבעלי מניות אנחנו לוחצים שחילקו אותם לעובדים'".
ואדלר הוסיף: "עכשיו תגידו, טוב, גרמניה זה לא ישראל". אבל מה עם הדרוגמאות של רפאל, טבע, טבע ואלפי עסקים נוספים שיש בהם ועדי עובדים? מישהו בוועד הפריע לכיפת ברזל או לשריבטיסקמים שהפכו את רפאל לחברת התעשיות הביטחוניות המהותיות ביותר בעולם? מישהו בוועד של טבע הפריע לתרופה חדשה לצאת, או למיוזים הרבים שנוצעו עם השנים?"

אדלר, כנראה אופטימיסט חסר תקנה, לא מתייאש. הוא מפציר במעסיקים להפסיק לחשוב ש'וועד זה אסון', ולאמץ קצת מהחשיבה האירופית: "המעסיק האירופי לא רואה בארגון העובדים אויב, אלא גורם שמביא תועלת למקום העבודה. במקום לחתום על חוזה עם כל עובד, חותמים על הסכם קיבוצי. הכול מושגת על ארגון עובדים אחראי ועל מעסיק שפועל לטובת העסק, והכול בתום לב".
ונה העצה הטובה מכול: תום לב.

ביקור המתוכנן של אובמה בישראל

/ פרופ' איתן גלבוט

הפקת לקחים מסעויות העבר

ביקורי נשיאים אמריקאים בישראל במהלך כהונתם בבית הלבן אינם מדר אמון לאיכות היחסים בין שתי המדינות. מאז הקמת המדינה, רק ארבעה נשיאים אמריקאים מכהנים ביקרו בישראל: ריצ'רד ניקסון ב-1974, ג'ימי קרטר ב-1979, ביל קלינטון, שיאן הביקורים, ב-1994, 1995, 1996 וב-1998, וג'ורג בוש:הבן, פעמיים ב-2008, שהייתה שנת כהונתו האחרונה. הביקורים

הוא היה צריך לבוא לישראל במהלך כהונתו הראשונה, ולנצל זאת לדבר ישראל אל רעת הקהל הישראלית. הביקור הקרוב מלמד, אולי, על הפקת לקחים מסעויות העבר. אובמה אמנם נשאר בתפקידו, אבל הוא מחליף את כל צוות החוץ והביטחון שלו. ג'ון קרי כבר החליף את הילארי קלינטון ומכהן כשר החוץ החדש. צ'אק הייל אמור להתמנות לשר ההגנה; וסוואן רייס, שגורית ארה"ב באו"ם, אמורה להתמנות ליועצת לביטחון לאומי. אישים אלה באים עם ניסיון שונה מקודמיהם ועם השקפות מדיניות וביטחוניות אחרות. קרי כבר הכריז על כוונתו לפתוח במאמץ נוסף להירוש המו"מ הישראלי-פלסטיני.

אובמה לא הצליח להשיג כמעט אף אחת מהמטרות שהציב לעצמו בכהונתו הראשונה, בהן בלימת הגרעין האיראני, ניתוק סוריה מהציר האיראני, וחידוש המו"מ הישראלי-פלסטיני. גם מדיניותו כלפי "האויב הערבי" הייתה שנוייה במחלוקת, ולא הגיבה את התוצאות הרצויות. לכן, הוא יצטרך לשנות את מדיניותו המורח:התיכונת ולהשיג לה תמיכה של גורמים מרכזיים באזור, כולל ישראל. גם בישראל עומדת לקום ממשלה חדשה, שאמנם הרבה ומגמותיה עדיין לא ידועים, אבל גם היא עשויה, בתנאים מסוימים, להקל על פתיחת דף חדש ביחסי ארה"ב-ישראל. ייתכן, כי הביקור ועיתוי הודיעה על לכוננו וקיומו נועדו להשפיע גם על הרכבת הקואליציה. אובמה מעדיף לראות קואליציה שתכלול מפלגות מרכז, כמו יש עתיד, התנועה וקדימה על פני קואליציה ימנית:חרדית, והוא מאותת על הערפתו הן לנתניהו והן למפלגות המרכז.

להניע מו"מ ישראלי-פלסטיני
כביקור הקרוב (המתוכנן) למחצית השנייה של חודש מארס, לאחר הרכבת הממשלה אובמה יגיע גם לרשות הפלסטינית וליירדן, ויפגש עם מהמור עבאס והמלך עבדאללה. השילוב בין ישראל לשכנותיה מורח מצביע על הכוונה להניע את המו"מ הישראלי-פלסטיני. יועלו בוודאי גם כל הנושאים הנוצרים האחרים שמטרידים את ישראל וארה"ב, כמו המו"מ המתקרב עם איראן, התפרקות סוריה וההידרדרות במצרים, אבל המטרה הראשית היא המו"מ המדיני. בשנתיים האחרונות רוחה ההרעה שאובמה לא יבקר בישראל, אלא אם הוא יוכל לצאת מכאן עם הישג רציני, כמו חידוש המו"מ הישראלי-פלסטיני. ההודעה על הביקור תתפרסמה אף שאין ביטחון שאכן הוא יניב הישג כזה. גם אין זה נכון שכל ביקור של נשיא אמריקאי בחו"ל מולתנה בהשגת הישג דרמטי. החשיבות של ביקורים רבים טמונה בעצם קיומם. מאחר שהדילוג על ישראל בכהונה הראשונה תתפרש כהתנכרות, ביקור בתחילת הכהונה השנייה עשוי להתפרש כמפגש של ידידות ונכונות לפתוח דף חדש ביחסי ארה"ב-ישראל. ●

הכותב הוא מומחה לארה"ב, ראש ביה"ם לתקשורת וחוקר בכיר במרכז בס"א למחקרים אסטרטגיים באוניברסיטת בר אילן

הכנסת, אתמול. האם שררה כאן אנרכיה, לית דין ולית דין, שהייתה את מנהיגיו לחוקק לחוקק לחוקק? (צילום: אוריה תדמור)

הכנסת החדשה / נדב רפי

מחוקקים היפר-אקטיביים

נא להכיר, חברת הכנסת מיכל בירן. עד אתמול בירן עוד הייתה פרח עסקנות צעיר בשורות מפלגת העבודה; היום היא אחת מ-120 נבחרי העם. אמש, מות משעה אחרי שתמה ישיבת ההשבועה התגייסת באולם המליאה, שיגר דובריה (יש לה כבר דובר) הודיעה חגיגת לתקשורת. מיד בתום ההשבעה, נכתב בהודעה, חברת הכנסת החדשה הגישה את שלוש הצעות החוק הראשונות שלה. לא תספקנו לתראשש מגל החקיקה של בירן הצעירה, וכבר התרגשה עלינו הודעה חדשה לתקשורת, הפעם מו"מ ותיק יותר:

הצליח להעביר את החוק שלו בקריאה ראשונה, ומה כבר גמא את כל המסלול והצליח לרשום על שמו חוק שייכנס לספר החוקים. כאילו מדובר בבית-חרושת שמתגמל את פועליו לפי כמות התפוקה, ובמקרה רב, חוקים שהצליחו להעביר. הנה עצה בעבור הח"כים, חשבים ותיקים גם יחד. בפעם הבאה שתבקשו לסכם את מאזן החקיקה שלכם, אל תתמקדו רק בסטטיסטיקה אלא גם במדות. במקום לשגר הודעה לתקשורת בנושא: "חברת הכנסת הגיח על שולחן הכנסת 50 הצעות חוק, מתוכן עשר צערו בקריאה ראשונה, ושלוש נכנסו לספר החוקים", תנסו לנסח משור שיצליח לשקף נכוחה את המציאות: "חבר הכנסת הגיח על שולחן הכנסת 50 הצהרות חוק, שנועדו בעיקר לספק לו חשיפה תקשורתית. עשר הצעות חוק לא נחצרות עברו בקריאה ראשונה, ושלוש נכנסו לספר החוקים, ולא ייאכפו לעולם.

רק הרגע יוצאת הכנסת לדרך, וכבר נתקפו חלק מחבריה בהיפר-אקטיביות. הם חייבים לחוקק, הרבה ומהר. בשביל מה הם נבחרו אם לא על מנת להוסיף עוד חוקים לספר החוקים המתפקע ממילא של מדינת ישראל

דני רנון, שמיחה, כמסתבר, להיות הראשון שמוניח הצעת חוק על שולחנה של הכנסת ה-19 (נגד הח"כים הערבים, כמה מפתיע). הנה רעיון שחבריי הכנסת רנון ובירן לא חשבו עליו: למה במפגעי להטיל חרם על התנחלויות, ואיש מהם לא נחקר ולא עמד לדין בשל כך. העיקר שיש חוק. טוב יעשו חבריי הכנסת ה-19 אם בניגוד לקודמיהם יפסיקו לבחון את עצמם ואת תפקידם על ארמות דרך הגרשו שבחוק. יש להם עוד הרבה תפקידים חשובים: ומעל כולם: פיקוח על פעולות הממשלה. בשביל עוד מערכת של חוקים מיותרים ולא נחוצים, היינו יכולים להישאר עם הכנסת הקודמת. ●

הכותב הוא הכתב הפוליטי של ערוץ 10

המחליף של פישר

/ טל קינן

להביא סטאר בינלאומי

מאמרי העיתונים בשבוע האחרון דיברו על האפשרות שהמשקיעים באג"ח של ממשלת ישראל נפגעו מהתמונן של הודעת הפרישה של נגיד בנק ישראל סטנלי פישר (יום שלישי, 29.1.13). אך השינוי והשפעתו של האדם הממלא את תפקיד הנגיד הן הרבה מעבר להשפעה על עלויות החוב של ישראל.

ברות נכתב בתקשורת על תרומתו הניתנת למדידה של פרופ' פישר לכלכלה הישראלית, כולל חקיקת חוק בנק ישראל, ביצוע החלטות מוניטריות אמיצות ומתוזמנות, והובלת ההתמקצעות של תהליכי קבלת ההחלטות הפנימיים בבנק ישראל. אך התרומה הפחות ניתנת למדידה, ואולי החשובה ביותר של פישר, היא האמינות שהעניק לכלכלה הישראלית. חלק מהאמינות הזו נובעת מתרומתו לכלכלה בנושאים שהוכרו, אך רובה נובעת מהאדם עצמו, ופישר זכה בה הרבה לפני שהוא מונה לנגיד בנק ישראל. עניין זה הופך את שאלת ירושו של פישר לחשובה, וגורם נוסף הופך אותה לדחופה.

מינוי פישר לנגיד בנק ישראל לפני שמונה שנים (ב-2005), סימן התחלה של מגמה: חיזור נמרץ אחר נגידים בנקים מרכזיים לפי סגולותיהם וערכם ולא אורחותם, במטרה למצוא את האדם הטוב ביותר לתפקיד הבכיר. כך המינוי של מרק קרני הקנדי לנגיד הבנק של אנגליה בנובמבר 2012. אם וכאשר יתבצע מינוי שלישי כזה, ניתן יהיה להצביע על מגמה, שמהווה הזדמנות עבור ישראל. אך חשוב לשים לב שיתכן כי מדובר בהזדמנות חריגה.

התזמון הנכון, של איש משרות הנגידים על-ידי אורחים זרים, יחד עם הסטטוס הגלובלי והמעמד החוק שפישר העניק לתפקיד, יוצרים הזדמנות ממשית לנשיא שמעון פרס ולראש הממשלה בנימין נתניהו לראש-לארץ "סטארים" כלכליים בינלאומיים, כמומרים אפשריים. ההזדמנות הזו עשויה להיות חריגה, כיוון שעדמנו הכלכלי הבינלאומי המוערך עלול להידרדר אם הוא לא ישומר ברציפות.

מעמדנו הבינלאומי המוערך עלול להידרדר. לא יהיה קשה להרכיב רשימת אישים כלכליים בעלי שם בינלאומי וכישורים מתאימים לתפקיד, שיש להם גם קירבה לישראל

לא יהיה קשה להרכיב רשימת אישים כלכליים בעלי שם בינלאומי וכישורים מתאימים לתפקיד, שיש להם גם קירבה לישראל. אמנם לא אציין שמות, אך הנגיד פישר מכיר אותם, וייתכן שחלקם חיים בישראל. מאידך, סביר להניח שרבים מהם אינם כאן. בהקשר זה, ייתכן כי ישנם מי שחושבים שאי-ידיעת השפה העברית עלולה להיות מכשול בפני מועמדים זרים, אך עלינו להפנים את העובדה שבעולם הגלובלי שהופך לתחרותי רבות בהרבה בחיפושיהם אחר וכישורנות הגלובליים. אם נגביל את חופשינו למסגרת של אודיה ישראל לבד, הרובים עברית שוטפת, סביר להניח שנישאר מאוחר. זה נכון במיוחד כשמדובר בתפקידים מרכזיים כמו נגיד הבנק המרכזי, ובמיוחד בזמנים מהותיים כמו נקודת הזמן הנוכחית. מובן, כי על מנת להשיג לתפקיד את האדם המתאים ביותר בעולם, נבוקה שהוא יהיה דובר אנגלית, ויירשו מאמצים והתאמות בהתאם מצידם של בנק ישראל, הממשלה, והציבור הישראלי. אני מאמין, שזה צעד שבהחלט ראוי לשקול אותו. ●

הכותב הוא מנכ"ל חברת ניהול ההשקעות KCPS